

PROPRIETAR-DIRECTOR

AUGUSTIN POPA

Redacția și administrația
BLAJ, JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE

Ct. regulamentului de a-
plicare a tarifului comer-
cial, categoria V.

Unitatea

REDACTOR

DUMITRU NEDA

Foale înscrise în Registrul de
Publicații al Trib. Târnava-Mică
sub Nr. 2—1938.

ABONAMENTE

Pe un an . . . 300 Lei
Pe 6 luni . . . 180 Lei
Pentru străinătate 900 Lei**Foale bisericescă-politică — Apare în fiecare Sâmbătă**

Poartă-ți crucea!

(+) Fiecare muritor își are crucea sa. Cu toate acestea mulți nu se mântuiesc. Asta pentru că mulți nu o poartă asemenea Răstignitului înviaț din morți. Deși se închină Crucii lui Hristos și sfântă învierea Lui o preamăresc.

1. Suferința e o zestre a vieții, și e nedespărțită de trăirea în această lume. Singur faptul că cineva pătimește nu dă dreptul la răsplată mai presus de fire. Tâlharul dela stânga Răscumpărătorului a trecut prin aceleași chinuri ale morții sălnice ca cel din dreapta. Și totuși acestuia glas dumnezeesc i-a făgăduit: „Azi vei fi cu mine în rai”, iar celalalt s'a osândit. Totul atârna de felul cum e privită suferința, și de sufletul cu care e primită și purtată până în sfârșit. — Pildă de pătimire sfântă ne este Hristos Domnul.

2. Fiul Omului, în toate suferințele sale, vede, cu ochiul minții, mâna Tatălui ceresc. „Au doară nu voiu bea paharul pe care Tatăl mi-l dă mie?” Așa grăiește Mântuitorul, liniștit și senin, în grădina Gethsimani, lui Petru învișoratul. Dânsul nu se gândește nici la nedreptatea judecătorilor, nici la cruzimea călăilor, nici la desăvârșita sa nevinovăție. Nu se desvinovățește, nu învinuiește. Odată ce știe că totul se petrece cu îngăduința Părintelui din ceruri, se închină cu smerenie: „Nu voia mea, ci voia Ta să fie!”

3. Stăpân asupra tuturor pornirilor inimii Sale preasfinte, Fiul Mariei nu se vaită, nici nu lasă să-i scape vre-un cuvânt de amărăciune împotriva cuiva. Măcar că pricini avea destule să-și strige sus și tare nemulțumirea chiar cu ucenicii săi, cari îl părăsiseră și ei, după ce unu îl vânduse. El însă a rămas supus rânduului Celui Vechiu de zile, până la moarte. Până la rușinoasa moarte a Crucii. Nu întreabă: „De ce trebuie să pătimeșc tocmai eu?” Ori: „De ce trebuie să sufăr așa de mult și atâtea chinuri cumplite?” Inima sa, în mijlocul noianului de dureri, are o singură dorință: Să fie întru toate pe placul Atotputernicului care ne-a iubit cu iubire veșnică.

4. Toate au un sfârșit în lumea aceasta. Calea crucii nu face excepție. Iar după aceea: bucurie veșnică pentru cei ce și-au purtat crucea în spiritul Evangheliei. Și ce scurtă pare vremea suferințelor îndată ce a trecut! Nici odată nu poate fi adâncit îndeajuns cuvântul sf. Pavel: „Necazul nostru de acum, curând trecător și ușor, veșnică și peste măsură mare slavă lucrează întru noi”.

5. Așa este. Atunci însă glasul cumințeniei creștine trebuie trecut în faptă. Crucile vieții trebuie privite, îmbrățișate și purtate în spiritul Domnului. Și sunt multe și felurite acele cruci: sănătate șubredă, talent mediocru, potop de bârfe, neisbânzi deprimante, desiluzii amare, și câte alte mizerii ce-ți amărăsc zilele. Toate trebuie purtate eroic — creștinește, în neclintita credință a apostolului, că adecă celor ce iubesc pe Dumnezeu, toate le slujesc spre bine. Crucile mai presus de toate. Fericit cel ce înțelege acest adevăr.

Tot păstă de Dumineca

Intr'un articol anterior, încă într'o formă blândă, preoților — natural, de care e rostul preotului, a parohiilor, a date lor în seamă.

Stabilim iarăși un vremuri, misiunea preotului e cu mult mai grea, de cât în cele trecute vremuri. Mai grea și din punct de vedere material, dar, și mai ales, din punct de vedere spiritual. Noile așezări materiale-sociale, vor impune, în ziua de mâne, obligații de aspre abdicări pe plan material, — și, noi obligații, în vastul plan al activității spirituale. Omenirea în continuu progres, în continuă transformare, în neodihnită căutare de noi tipare de viață, va îngreuna tot mai mult existența materială a preotului, cât și condițiile acestei existențe, impunând în schimb, noi obligații spirituale, amplificându-le, în adâncime și extensiune. Nu putem prevedea destul de clar, dar, soarta materială a preotului va atârna în cea mai mare măsură de înțelegerea credincioșilor și de propria vrednicie onestă a preotului. Și, nu va fi spre paguba Bisericii această stare nouă de lucruri ci, tocmai spre dovedirea viabilității ei.

Fără credință în Dumnezeu și ierarhia divină, omul nu poate trăi, adevăr dovedit, începând cu cei dintâi păgâni, trecând la sălbaticii de ieri și de astăzi, fie că aparțin sau nu, unei culturi sau civilizații.

Care e credința cea adevărată, care să fie o necesitate și o sete sufletească permanentă a omului, aceasta urmează să o dovedească — cu fapta, apoi, cu vorba, misiunii acestei credințe —: preoții. Aceasta va aduce, între altele, nu cearta și țigănia, ci emulația spirituală între Biserici și preoți, — emulația prin certe și țigănie. oficializată sau nu, emulație de înzestrări materiale, oficiale sau nu, —: aceasta, cu războiul acesta pare că va aparține trecutului.

Preotul — și, înțeleg toate gradele întru preoție, până sus — se va apropia cât mai mult, astfel, de inima lui Isus.

Biserica luată sub tutoratul și protectoratul Statului, oficializată în mod lumesc, nu este o Biserică vie și independentă, ci, o anexă, —: acest lucru aduce de foarte multe ori încălcarea crasă a atâtor libertăți și drepturi spirituale ca: autoritatea în materia credinței și primatul în îndrumarea moral-socială a omenirii...

Spre exemplu —: Operele sociale acționate de Consiliul de Patronaj, sunt în locul întâi obligații fundamentale ale Bisericii,

opere cari trebuie să fie osteneala și îndatoririle de fiecare zi ale Bisericii și ale preoților ei, —: Biserici ajutate de credincioșii ei, indiferent că au sau nu, funcții în Stat. Adevărul, credem noi, este următorul —: Statul trebuie să colaboreze cu Biserica — și nu invers — și, prin ea, deci, cu Dumnezeu și învățăturile Lui, dacă, natural credem că Dumnezeu e deasupra oamenilor cu trecătoarele lor învățături... și, nu invers!

Dacă nu, practicăm tradiția bizantină a Bazileilor.

Pentru preot, de asemenea, e valabil acelaș adevăr ca și pentru Biserică.

E foarte derogant și înjositor de mulțori, ca preotul să stea în cele ale sale, ale treburilor și orânduieilor bisericii sale, la dispoziția îndrumătorilor laici, a diferiților funcționari de toate soiurile și categoriile, ca spre ex. jandarmii, polițaii, etc... Și, atunci, nu e de mirare dacă rostul Bisericii și al preotului este în suferință, — dacă se produc anumite stări de lucruri și fapte cari, toate, la urma urmelor, dau ca rezultat clătinierea credinței și a respectului față de Biserică, în sufletele oamenilor. Dacă unele oficii și unele instituții iau locul Bisericii și unii funcționari iau pe cel al preotului, oamenii de ce să mai prea dea pe la Biserică și învățăturile ei, de ce să mai dea bunăziua preotului? Iar preotul ce rosturi să mai facă și să mai aibe? Doar cele de botez, cununii, înmormântări, o slujbă, câte o feștanie rătăcită sau comandată de autorități și — predici în fața altarului de atâtea ori, la comanda fără nici o îndreptățire, a mai marilor sau mai micilor zilei...

În astfel de stări de lucruri Biserica nu are nici o autonomie spirituală și, nici independența materială. Biserica nu-și poate păstra complet această dublă independență de cât trăind din propriul capital moral, — cât și din cel material. Durere, unele ajutoare materiale ce se dau Bisericii și preoților ei, în pun de prea multorii felurite abdicări și concesi, spre paguba Bisericii și a rosturilor slujitorilor ei.

Ajutoarele materiale, chiar și cele pentru existența preoților, logic și firesc ar fi ca ele să fie date, de către credincioșii Bisericii respective. Spre a ajunge la această ideală stare de lucruri, se cere în locul întâi ca Biserica să fie vie, iar preotul un factor fundamental în gospodăria spirituală a credincioșilor, plus în domeniul social; cultural și material. — Dar cel puțin la noi, până atunci mai va. Deși, e la mintea oricui, că numai în acest chip s'ar elimina complet din treburile Bisericești, Statul — cu socoile

sale politico-sociale-lumești 1). Mai presus de Stat, trebuie să se afirme Biserica, diriguitoare a destinului omenirii pe pământ, —: nu prin silnicie ci, prin splendida sa forță spirituală creiatoare, îndrumătoare. Numai ea poate aduce pacea pe pământ, — sacra pace prin iubirea de oameni, întru *învățătura creștină*, accesibilă minții și inimei ori cui, în orice veac — până la sfârșitul lumii.

Credința în Dumnezeu este un atribut al sufletului omenesc, pe pământ. Când aceasta speranță și salvare întru Dumnezeu a oamenilor, devine iluzorie și inutilă, omul, în deznădejdea sa, călcând preceptele decalogului, ca o necesitate sufletească, mereu ne-potolită, își va căuta Zeii pe pământ. De aici apoi, anarhia, revoluțiile, războaiele cu ruinele lor spirituale și materiale.

— Să medităm asupra acestor grave probleme — și, să lăsăm Biserica în seama lui Dumnezeu, iar pe preot să-l restituim altarului și, singurei sale misiuni pe pământ.

Acelaș glas din mulțime

Strigăt în noapte

Increstări în legătură cu grozăviile zilei

S'au împlinit, la 1 Septembrie, patru ani, de când tunul bubuie cu înverșunare tot mai crescândă. Patru ani de năpraznică avalanșă de foc, care se revarsă fără cruțare pe întreg rotogolul pământului, nimicind și distrugând cu o sălbătăcie nemaipomenită tot ce e trudă, tot ce e așezare omenească și civilizație. Zilnic cetim în comunicatele și comentariile de război, fapte de distrugere, de nimicire, de prefacere în cenușe și ruine a tot ce omenirea, în zeci și sute de ani, a clădit, a organizat. Lăcașuri sfinte, în cari cuvântul Domnului vestea pacea și bunăînțelegere între oameni, fiii aceluiasi Părinte ceresc.

1) Să nu se uite că vistieria obștească se hrănește din dajdiile credincioșilor. Statul, prin urmare, dă păstorilor din „roadele” turmelor. La ceea ce păstorii au drept. Atunci? (N. R.)

monumente de artă, cari trebuiau să vestească veacurilor viitoare munca și gândurile înalte ale lumii noastre, opere arhitectonice și înfăptuiri industriale, menite să ușureze viața bietului muritor, toate... „la o simplă apăsare pe buton”, s'au făcut una cu pământul. Dar care este numărul căminelor distruse, din cari au fost alungate mii de familii cu copii pribegind cine știe pe unde, câte sunt viețile răpuse înainte de vreme, ca să nu mai vorbim de lacrimile și vaetele celor mulți, cari îndură frig, foame și lipsă de adăpost? Toate acestea sunt apanagiul acestui cumplit

„necesar”, care e războiul. Cine ar putea în cifre imensele pagube cauzate de război — ca și de oricare altul —, ne-
Nr. 1.02...
...le vapoare scufundate, avioane dis-
...uri de toate tipurile, trenuri, auto-
...mulțimea armelor de tot felul, puz-
...r, a bombelor, grenadelor, îm-
...Școala Tei...
...intinsul câmpurilor de luptă?
...Decețant un Pte ani ar fi putut trăi oamenii
...cu bogăncurs. Ceită în acest material, distrus
...cu patimătrunesc cuș.

...ul funcțio
Nădăjda...
...ă unită, că odată cu înaintarea
civilizației, va... o viață pământescă mai
bună, că inima prin...ului, încălzită la flacăra
acestei civilizații, va fi mai simțitoare; bu-
curia surâdea pe fața lui ori decâteori marile
genii născociau vre-o unealtă sau mașină
nouă, zicându-și: aceasta ne va ușura și mai
mult soarta, dar a constatat cu tristețe, că
toate aceste bucurii și nădejdi au fost spul-
berate, că totul a fost pus în slujba nesătu-
lului Moloch, care înghite fără zăbavă în-
treagă opera civilizației. De aceea cu carnea
încrâncenată de oroare și groază ne între-
băm: unde, încotro merge omenirea? Care
este sfârșitul acestei apocaliptice încreștări, a
acestei năpraznice ciocniri de fier și foc?

Tot mai insistent se aude îngrozitoarea formulă: „război total”, adică popoarele, cu tot ce au, punând la contribuție întreaga lor posibilitate materială, intelectuală și sufletească, pornesc împotriva inamicului, pentru a-l nimici, a-l extermina, a-l scoate definitiv și iremediabil de pe acest pământ imbibat cu

sângele atâtor milioane de jertfe. „Războiul total” nu mai ține cont de femei, de copii, de bătrâni, de bolnavi, de neputincioși, deși cea mai elementară educație pretinde să fie ocrotiți; nu ține cont de distrugerea bisericilor, a școlilor, spitalelor, a atâtor clădiri ale operelor de caritate, cari au fost create, nu să fie „aruncate în aier” cu câteva bombe de mare calibrul, ci ca să aline mulțimea suferințelor și mizeriilor din lume. — Aceasta este ținta civilizației? Într'acolo mergem, ca să ne aruncăm cu cea mai mare sălbătăcie unii asupra altora?

Dacă în mintea acelor, cari poartă azi destinele popoarelor, aceasta înseamnă civilizație, dacă cineva crede, că omenirea nu poate progresa, decât prin deslănțuirea din timp în timp a unor cataclisme mondiale cu tot cortegiul lor funebru de dureri și distrugerii, atunci putem avea nostalgia plugului de lemn și a diligenței cu cai.

Meditând asupra acestei inutile opere de dărâmare, ne putem ușor convinge că o lume din care este scos Isus cu sublima sa învățătură, o civilizație care nu este străbătută de ideile mărețe ale celei mai înalte concepțiuni de viață, ale creștinismului, nu va avea niciodată o soartă mai bună. Se va învârti în acelaș cerc vițios: când urletul tunului și huruitul sălbatec al avioanelor de bombardament și de vânătoare, va înceta, pe ruinele fumegânde ale dezastrului se va începe din nou febrilitatea constructivismului, omul va uita iarăși de marile comandamente ale creștinismului, și când totul va fi gata și-și va mângăia chipul privind mândru la ceea ce a înfăptuit... undeva va începe din nou bubuitul tunului, ca apoi să urmeze sgu-
duitoarele drame ale distrugerii. Tot, pe a-
aceeași cale mergând, unde vom ajunge?

M. Socaciu

După trei ani de cărmuire. Conducătorul Statului Român, d. Mareșal Antonescu, cu prilejul împlinirii alor trei ani de zile de când se află Domnia Sa la cârma Țării, s'a adresat Neamului cu o vibrantă *proclamație*, care sună precum urmează:

FOIȚA „UNIRII”

Imn trist, Mariei

*Să trăim în casa Preacuratei Mame
purtând în brațe ceriul larg de primăvară, —
gândul sterp, ologul cântec, noi să le lăsăm afară
cum lași în ușă creanga ruptă dintr'un gard.*

*Să intram în casa Preacuratei Mame
cum intră soarele'n grădina cu pomăt și floare,
cu noi să nu luăm merinde pentr'o zi,
ori două —*

*ori pentru toată viața asta călătoare, —:
spre casa Celei care, leagăn fu Preasfântului,
duc toate căile pământului.*

*— Noapte grea pe lume cade,
cine, singură la masă șade?
noaptea-i rece,
omul trece, —
nu-i credință, nu-i lumină
toate 'ș visuri în ruine.*

*Spre cata albă, depe culmi, a Preacuratei Mame
cu flori și drumul șerpuint,
de veacuri și de veacuri —
nu mai vezi un om grăbit, suind...*

Valeriu Bora

In Pirineii Francezi

Lourdes

...Iată-mă, dealungul Pirineilor, în drum spre Lourdes¹⁾.

Dela Biarritz până la Lourdes, autocarul te poartă pe drumuri de basme. Crestele albastrii ale Pirineilor, coifurile de argint ale ghețarilor, mireasma tare a brazilor, și portul pitoresc și graiul mai mult spaniol al Bascilor, sunt un decor nou pentru călătorul care a străbătut tot pământul Franței. Dar localitățile?

Cambo, cu umbra lui Rostand! La Brèche de Roland! Roncevaux! Pau! Bearn, cu leagănul lui Henri IV și ecoul sfâșierilor religioase în numele lui Crist.

Iată le Pic du Ger. La poalele acestui munte, ca o turmă risipită lângă păstor, cu case albe și pășuni verzi — cu un castel și colnice locuite, se arată deodată ochilor, noul Ierusalim, Lourdes!

De ce-mi bate inima? Văd o gară, trenuri, camioane, căruțe, autocare, trăsuri, preoți, călugărițe, școli, bătrâni și mii, mii de suferinzi purtați pe brațe, în cărucioare, pe cărji — într'o forfoță uriașe și smerită. Câtă omenire și câtă liniște! De unde a venit și ce

1) Din lucrarea: *Drumuri de lumină*, despre care scriem la rubrica Cărți și Reviste din acest număr. (N. R.)

caută populația aceasta ca nisipul și ca frunza într'un biet orașel ca acesta? O singură țintă atrage fluviul de făpturi omenesti, în valurile căruia mă topesc și eu. Spre biserică! Spre grota cu izvoarele făcătoare de minuni!

Sus, pe o creastă de munte, e catedrala. Dedesupt, două rânduri de grote schimbate în capele arzătoare cu mii de luminări aprinse. Curți imense cu alee circulare ce urcă pe bolți și îngrădite cu sfinți albi de marmură, duc spre biserică.

Valuri de pelerini se împing fără de răgaz. Iată acolo, o mare de popor ce freamătă, geme, se roagă și cântă psalmi lui Dumnezeu și Sfintei Fecioare, albe și cu coroană de stele deasupra capului, în fundul grottei!

Am poposit, în Lourdes, la zi de pelerinaj oficial. Trenuri din toate părțile globului au adus zeci de mii de bolnavi și închinători. Iată grota! Un călugăr îmi povestește:

Era prin anul 1858. Trăia, pe aici, o păstorită bolnavă — o chema Bernadette. De multe ori se ruga în grota aceasta, unde se adăpostea de ploaie, ori de prea mare căldură: Sfântă Fecioară, fă-mă bine! Într'o zi, Sfânta Fecioară i s'a arătat, zicându-i: Corpilo, răcăie piatra de sub picioarele tale și va țâșni un izvor ce te va tămădui. Și Bernadette, a făcut așa și s'a tămăduit.

Au venit părinții, preotul, satul, apoi episcopul și, mai târziu, chiar trimiși speciali ai Papei, de au văzut miracolul.

„Români, Se împlinesc azi trei ani de luptă grea și de muncă trudnică în serviciul țării și a istoriei.

Am găsit Statul cu granițele prăvălite, cu demnitatea lovită, într-o gravă desorganizare. Am trecut prin frământări grele și am purtat o luptă dreaptă de desrobire a pământurilor strămoșești. Am făcut tot ce omenește era posibil în ceasuri grele și aspre. Activitatea guvernului din acești trei ani de sbucium și împlinire va fi înfățișată țării prin dări de seamă, care vor arăta ce am înfăptuit pentru agricultură, pentru comerț și industrie, pentru armată, pentru învățământ, pentru biserică și pentru justiție, pentru spitale, pentru muncitori și pentru asistența socială, pentru drumuri, lucrări publice și comunicații, pentru propaganda națională și cunoașterea țării în străinătate, pentru invalizi, orfani, văduve și refugiați, pentru funcționari și pensionari.

Las faptelor ce vor fi înfățișate țării să vorbească tuturor celor care vor să judece nepărtinitor strădania noastră.

Buna stare economică, deplina noastră ordine de muncă și unitatea sufletului românesc în fața primejdiei, stau temelie celui de al patrulea an, care începe azi. Cu credința în Dumnezeu strămoșilor noștri să înfruntăm uniți încercările ce vor mai veni, și să ne continuăm lupta pentru dreptatea noastră, și munca pentru drepturile noastre, fără nici o șovăire. — 6 Septembrie 1943. Mareșal Antonescu.

Rusia merită o liturghie

Stalin, ca stăpânul său, duhul întunerecului, se știe schimba la repezeală în inger al luminei. După o fire mai nouă, Țarul Roșu a primit în audiență pe mitropolitul ortodox ai Moscovei, Leningradului și Kievului. Aceștia i-ar fi prezentat un memoriu, cerând restabilirea și convocarea Sf. Sinod din toată Rusia, pentru alegerea patriarhu ui întregii Rusii. Și se spunea că Stalin și-ar fi dat asentimentul, restabilind autocefalia bisericii pravoslavnice ruse. — În legătură cu această schimbare la față a satrapului bolșevic, d. Pamfil Șeicaru scrie în „Curentul“ de azi, între a tele, și cele ce urmează:

Mereu se făceau minuni. Atâți bolnavi, scâldându-se s'au tămăduit.

Călugărul îmi povestește, în surdina, minunea.

Sub ochii mei, mii de oameni ingenuche în fața statuei albe din besna grotiei unde ard sute, mii de lumânări de ceară. Am aprins și eu una. De ce? Sufletul încă mi-e nelămurit.

Privesc năucit. Ascult corul uriaș de mii de voci. Văd înaintea ochilor puzderia de suferinzi întinși pe paturi, târgi, căruțe, sau ținuți pe brațe, ca să le vie rândul să fie duși la scaldă, în piscină.

Cum gem și cum cântă de sfâșietor miile de pelerini! Pentru ce plâng? Imi șterg ochii. Un tânăr și luminat călugăr mă conduce în sala doctorilor, sub colonade. Tocmai s'a isprăvit consfătuirea și cercetarea. Un doctor englez, convertit, azi Benedictin, îmi spune:

— Aici, domnule, vin doctori din toate părțile pământului, nu cum s'a scris, numai din cei înfeodați cultului catolic.

Când se vestește un caz de miracol, ei cercetează cazierul complet al bolnavului și se încredințează că sunt cazuri unde căile materiale ale științei nu mai puteau face nimic. În fața cancerului stomacal vindecat complet; a țesuturilor distruse și refăcute; fracturilor și lipsurilor iremediabile și toate vindecate, se conving că mai presus de știință, o putere divină, un miracol.

Și atunci, cred! Se convertesc! Sunt

[...] În istorie se citează formula lui Henri IV: „Paris vaut une messe“, adică hughenotul putea să accepte o liturghie catolică pentru a intra ca rege în Paris. Și Balcanii merită o liturghie ortodoxă, ca Stalin să înlăture obstacolele ideologice și să facă din fiecare preot ortodox din Peninsula Balcanică un agent al Rusiei, cum era pe vremea țărilor.

Această idee de a domina lumea slavă din Balcani se întrezărește acum în convocarea, după interval de 25 de ani, a Sf. Sinod din întreaga Rusie, cât și în alegerea Patriarhului, Șeful Bisericii autocefale rusești. Mareșalul Stalin merge din ce în ce accentuat pe urmele Țarului tuturor Rușilor și, încă odată, istoria este mai tare decât orice ideologie și liniile de direcție, permanențele istoriei; unui popor intervin ca un corectiv al devierilor ideologice, vremelnice prin natura lor. Nu interesează nesinceritatea acestei convertirii oportuniste de aparență, a tovarășului Stalin; a devenit, din fanaticul antimilitarist, mareșal; de ce n'ar deveni din bezbojnic (fără Dumnezeu) un pravoslavnic?

Să nu uităm că în structura Rusiei de odinioară, Țarul era șeful nominal al Bisericii ortodoxe. Încă de pe vremea lui Ivan al III-lea s'a format mitul, Moscova moștenitoare a Bizanțului. Călugărul Filoteu, în Epistolele lui, și mitropolitul Zosima, în noul Canon Pascal compus în 1492, au lansat, după căderea Constantinopolului sub turci, formula: „Două Rome au căzut, o a treia Romă va fi Moscova și nu va mai fi a patra Romă“.

În „Histoire de Russie“ Paul Miliukov, fost profesor la universitatea din Moscova, scrie: „Din această doctrină, literatura moscovită a timpului conchide că puterea marelui prinț al Moscovei va trebui să aibă caracterul, valoarea și întinderea avută de împăratul Bizanțului. Ca și împăratul Bizanțului, suveranul din Moscova trebuie să fie recunoscut ca vicarul lui Dumnezeu pe pământ și puterea lui, statornicită de Dumnezeu, trebuie să fie autocratică și absolută, căci, opunându-te acestei puteri, înseamnă să te opui lui Dumnezeu însuși“.

aici cu sutele, de toate națiile. Nu-i întrebă nimeni ce credință au. Li lasă să-și facă una, aici! Iată, eu am fost doctor sceptic. Azi, sunt călugăr!

Un conducător cu cruce roșie pe piept, mă petrece până în piscină. Alt spectacol: Un preot cântă și bolnavii se desbracă, tot cântând rugăciuni. Apoi, susținuți de patru oameni, sunt băgați în basinul cu apă sfântă.

Și alte valuri vin, cu steaguri, eu prapuri, și cântă Ave Maria! Un preot, de pe amvon, le vorbește:

— Nu lumânarea voastră mică sau mare, poate influența, ci miile voastre de glasuri, nesfârșitele rugăciuni cu sufletul curat ajung până la cer și pot cobori îndurarea Prea Sfintei Fecioare asupra voastră. Incepeți rugăciunea așa: Tatăl nostru, carele... Și miile de voci repetă, în cor. Apoi, Ave Maria.

E sfâșietor! Nici când în viață n'a fost dat sufletului meu să asculte o mai formidabilă și jalnică rugă, în fața unei grote luminate cu mii de lumini, în susurul unor izvoare dela care miile acestea de suferinzi așteaptă mântuirea!

Se frânge inima și plânge!

Dar neaptea, între orele 9 și 10!

În întunerecul de catran al unui cer fără nici o stea, deodată din biserică țâșnesc mii de străluciri din becurile electrice; e îmbrăcată, par'că, în mantie de luceferi. De sus din vârful muntelui Ger, scapără briliantele unei

Ca să dea și un element de continuitate, Ivan al III-lea se căsătorește cu Zoe (Sofia) Paleologu, nepoata ultimului împărat al Bizanțului, căsătoria aceasta fiind ridicată la înălțimea unui simbol politic, consacrand în fața contemporanilor ideea că marele prinț al Moscovei este într'adevăr succesorul împăraților bizantini.

Suveranul Moscovei adoptă tronul și îmbrăcămintea, sceptrul și globul care amintesc pe acelea ale Bizanțului, simbolizând origina divină și caracterul absolut al puterii prințului.

Să nu uităm, că chiar numele de Țar este talmăcirea și adaptarea slavă a numelui Cezar.

Necesitățile interne i-au impus tovarășului Stalin să se proclame mareșal; necesitățile interne, și mai ales externe, îi vor impune, să devină, în calitatea lui de șef al Rusiei sovietice, și Capul Bisericii ortodoxe autocefale rusești, ca și țării. — Peninsula Balcanică merită o liturghie ortodoxă.

Dar mai există încă un determinant al transformării lui Stalin din bezbojnic (fără Dumnezeu) în pravoslavnic. Renașterea Rusiei pravoslavnice sub regimul comunist, pe baza Constituției staliniste, creiază o situație avantajoasă în fața opiniei anglo-americane, mai ușor de cloroformizat în ceea ce privește unele tresăriri ale instinctului de conservare. Mareșalul Stalin, ocrotitorul Bisericii ortodoxe și al Rusiei pravoslavnice, o Biserică liberă, dovedă realegerea Sf. Sinod, pe când Fuehrerul se pare că nu se află în termeni prea cordiali cu Biserica Romei; or, cum, în lumea anglo sexonă, se remarcă o tendință de apropiere de catolicism, și mai ales de Suveranul Pontif, o abilită propagandă sovietică poate proiecta, amplificând, un contrast imaginar...

[...] Dostoievski socotea misiunea Sfintei Rușii să reîncreștineze Europa. De ce nu ar ajusta imperialismul bolșevic evangheliile creștine? Marxismul rămâne pe planul economic, și mitropolitul Serghie să prepare un bolșevism adecvat pe planul mistice creștine.

O nouă forță pe care Stalin vrea s'o

cruci luminate tot electric. În haosul negru al nopții ce învălue muntele invizibil, pentru ochii celor de jos, crucea de lumină pare spânzurată de bolta cerului, ori susținută de ingerii Domnului, deasupra bisericii și grotiei făcătoare de minuni!

Pe cărările largi ce urcă spre catedrală, o sută de mii de pelerini, în pas de rugăciune, cântând Ave Maria, și ținând lumânări aprinse, par un fluviu de stele coborâte pe pământ și defilând prin fața Sfintei Fecioare ce, par'că binecuvintează!

Cutremurător spectacol. Pe vecie neuitat! A doua zi, vuet și fericire întipărită pe fața gloatelor, prin toate ungherele: Azi noapte s'au împlinit două minuni!

O fată de 18 ani, greacă, paralizată de o dublă coxalgie, dusă pe brațe, chiar din bae s'a sculat singură și a umblat!

O doamnă cu trei fracturi ale șirei spinării, noaptea, s'a sculat din pat și a început să umble! Doctorii au cercetat și declarat miracolul.

Șase până la șapte sute de mii de pelerini, din toate părțile lumii, vin anual, în Lourdes, ca să ingenuche înaintea grotiei, și să se scalde în apa făcătoare de minuni!

Radu Cosmin

Nu uita: 14 Septembrie e ziua obolului tuturor Românilor pentru ajutorarea și ocrotirea orfanilor de război.

